

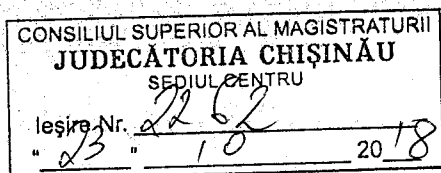
REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
(sediul Centru)

REPUBLIC OF MOLDOVA
THE COURT OF CHISINAU
(office Centre)

mun. Chișinău, bul. Ștefan cel Mare și Sfint, 162
Republica Moldova
MD-2004, tel. (+373 22) 27 27 40,
tel./fax (+373 22) 27 27 40, e-mail: jcc@justice.md

Chisinau city, Ștefan cel Mare și Sfint, 162 avenue
Republic of Moldova
MD-2004, tel. (+373 22) 27 27 40,
tel./fax (+373 22) 27 27 40, e-mail: jcc@justice.md

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu 28

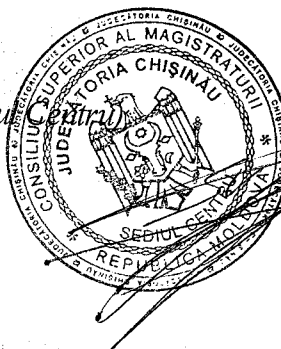
Prin prezenta, Judecătoria Chișinău (sediul Centru), vă expediază sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, în cadrul judecării cauzei penale de învinuire a lui Gnilițchi Ignat Anatolie în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin.(1) Cod penal al Republicii Moldova.

La necesitate se va expedia cauza penală în original.

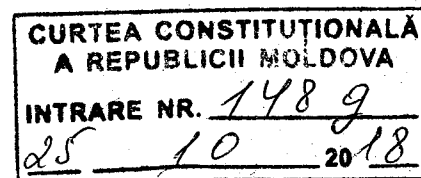
Anexe:

- Încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din data de 02 octombrie 2018;
- Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate al art. 35 alin. (3) și anume sintagmei „... (3) Încheierea instanței de judecată asupra recuzării nu este susceptibilă de a fi atacată...” Cod procedură penală al Republicii Moldova, sub aspectul corespunderii cu prevederile art.4, art.7, art.8, art. 16, art. 20, art. 26, art. 54, art.114, art.119 din Constituția Republicii Moldova.
- Copia rechizitoriului în privința lui Gnilițchi Ignat Anatolie;

Judecătorul,
Judecătoriei Chișinău (sediul Centru)

Victor Sandu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE PRIVIND EXCEȚIA DE
NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a)
și lit.g) din Constituție

I – AUTORUL SESIZĂRII

1. Nume **Sandu** 2. Prenume **Victor**

3. Funcția: ***Judecător în cadrul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru)***

4. Adresa mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare 162, bir. 507

5. Tel./fax TEL: 022 27 50 26, FAX: 022 27 27 40

6. Numele și prenumele reprezentantului*

7. Ocupația reprezentantului

8. Adresa reprezentantului.....

9. Tel.....

10. Fax

11.

* Dacă autorul sesizării este reprezentat/ă, a se anexa o procură semnată de autorul sesizării.

Prezenta sesizare este un document juridic și poate afecta drepturile și obligațiile dumneavoastră.

II – OBIECTUL SESIZĂRII

12. Prezenta sesizare vizează neconstituționalitatea conținutul art. 35 alin. (3) și anume sintagma „... (3) Încheierea instanței de judecată asupra recuzării nu este susceptibilă de a fi atacată...” Cod procedură penală al Republicii Moldova.

Excepția de neconstituționalitate este ridicată în cadrul cauzei penale de învinuire a lui Gnilițchi Ignat Anatolie în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(1) Cod penal, aflată în procedura judecătorului Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), Victor Sandu. Conținutul prevederilor contestate este următorul: Articolul 35 alin. (3) C. pr. pen. al Republicii Moldova, ”... (3) Încheierea instanței de judecată asupra recuzării nu este susceptibilă de a fi atacată....”.

Consider că, textul sintagmei ”Încheierea nu este susceptibilă de a fi atacată”, contravine următoarelor prevederi din Constituția Republicii Moldova:

Art. 4 din Constituția RM, „) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte. (2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.”;

Art. 7 din Constituția RM, „Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică”;

Art. 8 alin.(1) din Constituția RM, „ Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional”;

Art. 16 din Constituția RM, „ (1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului. (2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, tară deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Art. 20 alin.(1) din Constituția RM., „ Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.”

Art. 26 alin.(1) din Constituția RM. „ Dreptul la apărare este garantat.”

Art. 54 alin.(1) din Constituția RM, „în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.”.

Art. 114 din Constituția RM, „Justiția se înfăptuiește în numele legii numai de instanțele judecătorești.”.

Art. 119 din Constituția RM, „ Împotriva hotărîrilor judecătorești, părțile interesate și organele de stat competente pot exercita căile de atac, în condițiile legii.”.

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

13. Conform Ordonanței din 08.06.2018, s-a stabilit că, la data de 20.04.2018 ora 18:30, persoane neidentificate prin abuz de încredere și înșelăciune, sub pretextul vinderii unui automobil de model ”Volvo XC 90”, au însușit de la cet. Leahu Ion Grigore, bani în sumă de 3500 EURO, echivalent al cursului BNM, a sumei de 71085 lei, la domiciliul victimei pe str. Schinoasa Vale, 24 A, mun. Chișinău, astfel cauzându-i victimei un prejudiciu material considerabil, în sumă totală de 71085 lei.

Ulterior, în baza ordonanței de punere sub învinuire din 28.08.2018, a fost dispus de a pune sub învinuire cetățeanul Gnilițchi Ignat Anatolie în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal al Republicii Moldova.

Consecutiv, la data de 04.09.2018, la Judecătoria Chișinău (sediul Centru) parvenind cauza penală de învinuire a lui Gnilițchi Ignat Anatolie, de comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 al.(1) Cod penal al Republicii Moldova.

La data de 12.07.2018, cauza dată a fost repartizată prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, ceea ce se confirmă prin fișa de repartizare anexată la materialele dosarului.

Prin încheierea din 05.09.2018, în acord cu prevederile art. 345 alin.(1) Cod Procedură Penală a Republicii Moldova, a fost fixat termenul pentru examinarea cauzei penale menționate.

Conform actului de învinuire, inculpatul Gnilițchi Ignat Anatolie, se învinuiește în aceea că el intenționat, cu scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane la 20.04.2018, la ora 18.30, aflându-se pe adresa: mun. Chișinău, str. Schinoasa Vale, 24-A, inducând în eroare pe cet. Leahu Ion Grigore, prezentându-i ca fiind adevărată fapta mincinoasă și anume că îi va vinde un automobil de model „Volvo XC 90”, a dobândit de la acesta în calitate de prima tranșă bani în sumă de 3500 euro, care conform cursului oficial al BNM la data comiterii infracțiunii constituia 71 085 lei, pe care i-a însușit, cauzând părții vătămate daune considerabile.

La data de 01.10.2018, în ședință de judecată, procurorul - Cebotari Denis a înaintat judecătorului cerere de recuzare conform art. 33 alin.(5) CPP, deoarece judecătorul Victor Sandu a respins cererea acestuia privind aplicarea unei amenzi avocatului, ca fiind prematur, considerînd că judecătorul este imparțial.

Ulterior, conform încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), din 01.10.2018, Judecător Djeta Chistol, cererea de recuzare înaintată fiind respinsă ca neîntemeiată, instanța explicînd în partea dispozitivă a actului emis că, încheierea nu este susceptibilă de a fi atacată.

În circumstanțele constatate, în ședința judiciară, instanța din oficiu a pus în discuție posibilitatea sesizării Curții Constituționale în vederea exercitării controlului constituționalității al art. 35 alin. (3) și anume sintagma „....(3) **Încheierea instanței de judecată asupra recuzării nu este susceptibilă de a fi atacată....**” Cod procedură penală al Republicii Moldova, sub aspectul corespunderii cu prevederile art.4, art. 7, art. 8, art. 16, art. 20, art. 26, art. 54, art.114, și art.119 din Constituția Republicii Moldova.

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

14. Textul art. 35 alin. (3) și anume sintagma „... (3) Încheierea instanței de judecată asupra recuzării nu este susceptibilă de a fi atacată...” Cod procedură penală al Republicii Moldova.

Este de învederat faptul că, căile de atac reprezintă mijloacele procedurale prin care se cere și se obține anularea sau deformarea totală ori parțială a unei hotărâri judecătorești.

Instanța relevă că conform art. 119 al Constituției Republicii Moldova, „Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și organele de stat competente pot exercita căile de atac, în condițiile legii.”

Controlul judiciar care se realizează prin intermediul căilor de atac, poate fi definit ca fiind dreptul și obligația instanțelor judecătorești superioare de a verifica, în condițiile și cu procedura stabilită de lege, legalitatea și temeinicia hotărârilor, pronunțate de instanțele judecătorești inferioare și de a casa sau modifica acele hotărâri care sunt greșite sau de a le confirma pe cele legale și întemeiate.

Astfel, controlul judiciar se declanșează prin intermediul căilor de atac. Rațiunea căilor de atac se justifică și pe motivul că nu toate elementele cauzei și probele se cunosc întotdeauna la prima judecată ci se descoperă mai târziu.

Pentru părțile litigante, controlul judiciar realizat prin intermediul căilor de atac reprezintă o garanție sigură că drepturile și interesele lor deduse judecătii vor fi valorificate, în caz contrar ei pot exercita căile de atac.

Pentru judecătorii ale căror hotărâri (la caz încheieri) urmează a fi controlate, căile de atac reprezintă un stimulent în muncă și o armă de luptă împotriva neglijenței și contrariului sau arbitrariului în activitatea lor de justiție. Pentru judecătorii ce urmează să judece căile de atac, importanța lor se relevă prin necesitatea de a asigura buna și raționala funcționalitate a acestora.

Totodată instanța va menționa că, conform Cod procedură civilă al Republicii Moldova, art. 53 alin. (5) „Instanța decide asupra recuzării în camera de deliberare printr-o încheiere motivată, care nu se supune nici unei căi de atac decît o dată cu fondul hotărîrii sau al deciziei.”

De asemenea instanța relevă că conform art. 116 alin. (1) al Legii Supreme, „judecătorii instanțelor judecătorești sînt independenți, imparțiali și inamovibili, potrivit legii”. Prin urmare Constituția Republicii Moldova, garantează independența judecătorilor asigură independența justiției și constituie garanția libertății și protecției individului în fața puterii: ori independența judecătorului este un element esențial al statutului juridic și condiția principală a autonomiei autorității judecătorești.

Prin urmare judecătorul nu se află și nu trebuie să se afle în raport de subordonare față de alte autorități publice, oricare ar fi acestea și indiferent de statutul lor ierarhic în stat.

Totodată, Instanța de judecată reține că, independența judecătorului se prezumă până la proba contrarie fapt ce își găsește reflectare și în jurisprudența CtEDO, cauza Hauschildt versus Danemarca (24 mai 1989). Ori Curtea Europeană a Drepturilor Omului, referindu-se la conceptul de imparțialitate, a statuat că aceasta se definește prin „absența prejudecăților sau a părerilor preconcepute”.

Totodată, judecătorii trebuie să-și asume în mod special următoarele responsabilități: să acționeze în toate cauzele în deplină independență și în afara oricărei influențe externe; să hotărască asupra cauzelor în mod imparțial, conform propriei evaluări a faptelor și propriei interpretări a legii; să se abțină să judece o cauză sau să renunțe la aceasta atunci când există motive întemeiate cu privire la acel caz, și nu altfel.

Prin urmare judecătorul are obligația conform art. 4, alin. (3) al Codului de Etică și de Conduită Profesională al Judecătorului să se „...abțină de la oricare proces în care imparțialitatea sa ar fi pusă la îndoială”. Ca urmare a celor expuse judecătorul în situația în care imparțialitatea sa este viciată dispune de prerogativa legală de a se abține de la examinare, ca consecință la prezenta speță nu s-a dovedit încălcarea principiului imparțialității judecătorului. Ori eventuala dovedire a încălcării acestui principiu poate angaja răspunderea judecătorului.

Totodată, în conformitate cu art. 33 alin.(2) pct.1) și 6) Cod de Procedură Penală, potrivit căreia ”judecătorul poate fi recuzat dacă el personal, soțul său, ascendenții ori descendenții lor, frații sau surorile și copiii acestora, afinii și persoanele devenite prin înfiere, potrivit legii, astfel de rude, precum și alte rude ale lui, sînt direct sau indirect interesate în proces”, cît și dacă “dacă există alte circumstanțe care pun la îndoială rezonabilă imparțialitatea judecătorului”.

Conform art. 35 alin. (3) Cod procedură penală al Republicii Moldova **Încheierea instanței de judecată asupra recuzării nu este susceptibilă de a fi atacată...**

Astfel, instanța de judecată va menționa că, prin lipsirea căilor de atac împotriva actului instanței, cît și a acțiunilor procesuale întreprinse de instanță, se evită o verificare multilaterală în fapt și în drept a acestuia, iar această verificare se face doar în măsura în care acest act a fost atacat.

Sub această ipoteză, absolvirea participanților la proces de acest drept, și anume posibilitatea de a ataca actul unei instanțe inferioare, va abate instanța ierarhic superioară investită, să examineze întreaga cauză sub toate aspectele de fapt și de drept, prin urmare instanța împuternicită verifică hotărîrea atacată pe baza materialului din dosarul cauzei și a oricăror documente noi prezentate în instanței.

În contextul jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și, în special, al hotărîrii din 25 iulie 2000 în cauza Tierce și alții împotriva San Marino, s-a susținut că instanța de apel, precum și instanța de recurs - în cazul în care nu este prevăzută calea de atac a apelului, au obligația de a examina o cauză în fapt și în drept, și nu pot proceda la o apreciere globală asupra vinovăției sau a nevinovăției inculpatului, fără a-l asculta pe acesta, și fără a evalua, în mod direct, elementele de probă prezentate de părți, în caz contrar procedura derulată în fața lor neîndeplinind exigențele unui proces (s-a încălcat dreptul la un proces echitabil, drept garantat de art.6 CEDO).

În aceste condiții, hotărârea instanței, în cazul în care nu este prevăzută calea de atac a apelului, sau recursului, este nelegală.

Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, în conformitate cu articolul 4 din Constituția Republicii Moldova este direct aplicabilă în sistemul de drept al Republicii Moldova și are o forță constituțională și supralegislativă.

Mai mult ca atât, la caz se învederează circumstanța situației când actul emis de către o instanță inferioară, este absolvit de posibilitatea de a fi supus verificării de către o instanță ierarhic superioară, în segment vizat ingorându-se și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și încălcarea prevederilor art.24 din Codul de procedură penală, lezându-se dreptul participanților la un proces echitabil, drept garantat de art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Prin urmare, într-un sistem care are la bază independența judiciară, instanțele superioare asigură coerența jurisprudenței pe întreg teritoriul țării prin hotărârile pronunțate de acestea în cauze individuale.

Curtea Constituțională, la fel, a menționat că „preeminența dreptului în materie penală exprimă printre altele asigurarea legalității infracțiunilor și pedepselor; inadmisibilitatea aplicării extensive a legii penale, în detrimentul persoanei, în special, prin analogie”. Curtea a menționat constant că «incriminarea faptelor în legile penale, stabilirea pedepsei pentru ele, *precum și alte reglementări, se întemeiază pe rațiuni de politică penală. ”Astfel, legea penală constituie un ansamblu de reguli juridice, formulate într-o manieră clară, concisă și precisă. Or, calitatea legii penale constituie o condiție vitală pentru menținerea securității raporturilor juridice și ordonarea eficientă a relațiilor sociale.”*

De asemenea, în Hotărârea nr. 13 din 15 mai 2015, Curtea Constituțională a Republicii Moldova a menționat că [...] Deși art. 23 din Constituție cuprinde expres doar criteriul de accesibilitate și claritate al legii, Curtea, prin jurisprudența sa, a reținut că normele adoptate de autoritățile publice urmează a fi și suficient de precise și previzibile. Orice act normativ trebuie să respecte principiile și normele constituționale, precum și exigențele de tehnică legislativă, menite să asigure claritatea, previzibilitatea, predictibilitatea și accesibilitatea actului. Legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține, iar în cazul unor instituții juridice cu o structură complexă, să prevadă elementele ce disting particularitățile lor. Prin reglementările de tehnică legislativă, legiuitorul a impus o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvată ale fiecărui act normativ. Astfel, respectarea acestor norme concurează la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesară.

În Hotărârea nr. 26 din 23 noiembrie 2010, Curtea Constituțională a Republicii Moldova statuează faptul că pentru a corespunde celor trei criterii de calitate - accesibilitate, previzibilitate și claritate - norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să

prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite.

Din perspectiva argumentelor menționate, Instanța menționează că, normă conținută în textul art. 35 alin. (3) și anume sintagma „... (3) **Încheierea instanței de judecată asupra recuzării nu este susceptibilă de a fi atacată...**” C. pr. pen. al Republicii Moldova, nu transgresează articolele 114 și 119 din Constituție, și nu corespunde criteriilor de calitate a normei de drept: *previzibilitate, precizie și claritate* și, ca efect, este incompatibilă cu norma constituțională.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

15. 1. Primirea spre examinare a prezentei sesizări și includerea ei pe ordinea de zi a Curții Constituționale;

2 Exercițarea controlului constituționalității prevederilor legale din conținutul art. 35 alin. (3) și anume a sintagmei „... (3) **Încheierea instanței de judecată asupra recuzării nu este susceptibilă de a fi atacată...**” Cod procedură penală al Republicii Moldova, sub aspectul corespunderii cu prevederile art.4, art.7, art.8, art. 16, art. 20, art. 26, art. 54, art.114, art.119 din Constituția Republicii Moldova;

VI – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

16. Prevederile relevante din Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

În baza Hotărârii menționate Curtea Constituțională a hotărât în sensul art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova coraborat cu art. 20,115,116 din Constituție:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui R. Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- Excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți, sau de reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- Sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoriilor pe rolul cărora se află cauza;

- Judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea următoarelor condiții:

1) Obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova;

2) Excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

3) Prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

4) Nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

- Până la adoptarea de către Parlament a reglementărilor în executarea hotărârii, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/ completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoriilor pe rolul cărora se află cauza în temeiul aplicării directe a art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

Prevederile relevante din Constituția Republicii Moldova

Articolul 1

Statul Republica Moldova

(1) Republica Moldova este un stat suveran și independent, unitar și indivizibil.

(2) Forma de guvernământ a statului este republica.

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 16

Egalitatea

Alin. (2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie,

apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 26 Dreptul la apărare

Alin. (1) Dreptul la apărare este garantat.

Articolul 114 Înfăptuirea justiției

Justiția se înfăptuiește în numele legii numai de instanțele judecătorești.

Articolul 119 Folosirea căilor de atac

Împotriva hotărîrilor judecătorești, părțile interesate și organele de stat competente pot exercita căile de atac, în condițiile legii.

VII - LISTA DOCUMENTELOR

17.

- a)
- b)
- c)

VIII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

18. Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Loculmun. Chișinău.....

Data02 octombrie 2018.....

(Semnătura autorului sesizării)

[Handwritten signature]

ÎNCHEIERE

02 octombrie 2018
Judecătoria Chișinău (sediul Centru)
Instanța compusă din:
Președintele ședinței
Judecătorul
Grefier
Cu participarea:
Procurorului

mun. Chișinău

Victor Sandu
Lazu Tatiana
Cebotari Denis

examinînd în ședința de judecată publică cauza penală de învinuire a lui Gnilițchi Ignat Anatolie în săvîrșirea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin.(1) Cod penal, instanța de judecată,

constată:

Partea descriptivă:

La data de 04.09.2018, la Judecătoria Chișinău (sediul Centru) a parvenit cauza penală de învinuire a lui Gnilițchi Ignat Anatolie în săvîrșirea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin.(1) Cod penal.

La data de 05.09.2018, prezenta cauză a fost repartizată prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, ceea ce se confirmă prin fișa de repartizare anexată la materialele dosarului.

Astfel, în decursul examinării cauzei nominalizate, la data de 01.10.2018, în ședință de judecată, procurorul - Cebotari Denis a înaintat judecătorului cerere de recuzare conform art. 33 alin.(5) CPP, deoarece judecătorul Victor Sandu a respins cererea acestuia privind aplicarea unei amenzi avocatului, ca fiind prematur, considerînd că judecătorul este imparțial.

Ulterior, conform încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), din 01.10.2018, Judecător Djeta Chistol, cererea de recuzare înaintată fiind respinsă ca neîntemeiată, instanța explicînd în partea dispozitivă a actului emis că, încheierea nu este susceptibilă de a fi atacată.

În circumstanțele constatate, în ședința judiciară, instanța din oficiu a pus în discuție posibilitatea sesizării Curții Constituționale în vederea exercitării controlului constituționalității al art. 35 alin. (3) și anume sintagma „....(3) **Încheierea instanței de judecată asupra recuzării nu este susceptibilă de a fi atacată....**” Cod procedură penală al Republicii Moldova, sub aspectul corespunderii cu prevederile art.4, art. 7, art. 8, art. 16, art. 20, art. 26, art. 54, art.114, și art.119 din Constituția Republicii Moldova.

Argumentele participanților la proces:

În ședința de judecată, procurorul, în Procuratura mun.Chișinău, oficiul Centru – Cebotari Denis, nu a obiectat asupra posibilității sesizării Curții Constituționale, considerînd oportunitatea acestei acțiuni în coraport cu cauza examinată de către instanță. A explicat că, este evident că pentru a fi aplicat în înțelesul său, un act normativ trebuie să fie precis, previzibil și în deplină concordanță cu întreg sistem legislativ și totodată să asigure securitatea juridică a destinatarilor săi.

În ședința de judecată victimele Leahu Ion, și Leahu Lidia au considerat posibilă sesizarea Curții Constituționale, în vederea controlului constituțional al art. 35 alin. (3) C. pr. Penală al Republicii Moldova.

Aprecierea instanței de judecată:

Audiind opiniile participanților la proces, studiînd materialele dosarului, instanța de judecată consideră necesar a sesiza din oficiu Curtea Constituțională pentru a supune

controlului constituționalității art. 35 alin. (3) și anume sintagma „... (3) Încheierea instanței de judecată asupra recuzării nu este susceptibilă de a fi atacată...” Cod procedură penală al Republicii Moldova.

Potrivit, art. 2 Codului de Procedură Penală prevede: (3) Constituția Republicii Moldova are supremație asupra legislației procesuale penale naționale. Nici o lege care reglementează desfășurarea procesului penal nu are putere juridică dacă este în contradicție cu Constituția.

Art. 7 al Codului de Procedură Penală al RM prevede: (1) Procesul penal se desfășoară în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale prezentului cod. (2) Dacă există neconcordanțe între prevederile tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și prevederile prezentului cod, prioritate au reglementările internaționale. (3) Dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rîndul său, sesizează Curtea Constituțională. ... (6) Hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sînt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.

Totodată, în Hotărîrea Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016 este prevăzut: 82. Curtea reține că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții avînd ca obiect prevederile contestate.

Astfel, se constată faptul că de către petiționar a fost ridicată o excepție de neconstituționalitate în fața instanței judecătorești, prin urmare instanța, în conformitate cu prevederile pct. 4 a Hotărârii nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit a) și g) din Constituția Republicii Moldova și anume: *Judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:* (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții avînd ca obiect prevederile contestate. Verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.

Totodată este de remarcat că, în conformitate cu art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția RM, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

În această ordine de idei, instanța reține faptul că, norma vizată, și anume art. 35 alin. (3) și anume sintagma „... (3) Încheierea instanței de judecată asupra recuzării nu este susceptibilă de a fi atacată...” Cod procedură penală al Republicii Moldova, constituie obiectul controlului constituționalității prin prisma art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția RM și pct. 82 al Hotărârii nr. 2 din 09.02.2016.

Instanța de judecată atestă cu certitudine că, la moment nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate - art. 35 alin. (3) și anume sintagma „.....(3) Încheierea instanței de judecată asupra recuzării nu este susceptibilă de a fi atacată....” Cod procedură penală al Republicii Moldova.

În conformitate cu prevederile art. 7 alin. (6) CPP- hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sânt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.

În același sens instanța reține ca fiind inoportună suspendarea procesului până la soluționarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate.

Potrivit pct. 84 al Hotărârii sus menționate - în cauza *Ivanciuc v. Romania* (decizia nr.18624/03) fiind invocat refuzul instanței de judecată de a sesiza Curtea Constituțională cu o excepție de neconstituționalitate, Curtea Europeană a menționat: „Este conform funcționării unui asemenea mecanism faptul că judecătorul verifică dacă poate sau trebuie să depună o cerere preliminară, asigurându-se că aceasta trebuie să fie rezolvată pentru a permite să se soluționeze litigiul pe care este chemat să-l cunoască. Acestea fiind zise, nu este exclus ca, în unele circumstanțe, refuzul exprimat de o instanță națională, chemată să se pronunțe în ultimă instanță, ar putea aduce atingere principiului echității procedurii, așa cum este enunțat la articolul 6 § 1 al Convenției, în special atunci când un asemenea refuz este atins de arbitrar (*Coeme și alții v. Belgia*, nr. 32492/96, 32547/96, 32547/96, 32548/96, 33209/96 și 33210/96, § 114, CEDO 2000-VII și *Wynen v. Belgia*, nr. 32576/96, § 41, CEDO 2002-VIII)”.
Curtea a retinut că, prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către instanța de contencios constituțional, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprii instanței judecătorești. Având în vedere cele menționate, orice instanță judiciară chemată să soluționeze un litigiu, în ipoteza unei îndoieli cu privire la constituționalitatea unei dispoziții, are atât puterea, cât și obligația să se adreseze Curții Constituționale.

Sintetizând circumstanțele reliefate, suprapuse la textele de lege enunțate, instanța de judecată ajunge la concluzia de ridica din oficiu excepția de neconstituționalitate, în cadrul judecării cauzei penale de învinuire a lui Gnilițchi Ignat Anatolie în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin.(1) Cod penal, a controlului constituționalității al art. 35 alin. (3) și anume sintagma „.....(3) Încheierea instanței de judecată asupra recuzării nu este susceptibilă de a fi atacată....” Cod procedură penală al Republicii Moldova.

Sintetizând circumstanțele reliefate, suprapuse la textele de lege enunțate, instanța de judecată ajunge la concluzia de ridica din oficiu excepția de neconstituționalitate, în cadrul judecării cauzei penale de învinuire a lui Gnilițchi Ignat Anatolie în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin.(1) Cod penal, a controlului constituționalității al art. 35 alin. (3) și anume sintagma „.....(3) Încheierea instanței de judecată asupra recuzării nu este susceptibilă de a fi atacată....” Cod procedură penală al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 7, 341-342, Cod de Procedură Penală al Republicii Moldova, instanța de judecată,

DISPUNE:

Se ridică din oficiu excepția de neconstituționalitate, pentru verificarea constituționalității al art. 35 alin. (3) și anume sintagmei „.....(3) Încheierea instanței de judecată asupra recuzării nu este susceptibilă de a fi atacată....” Cod procedură penală al Republicii Moldova, sub aspectul corespunderii cu prevederile art.4, art.7, art.8, art. 16, art. 20, art. 26, art. 54, art.114, art.119 din Constituția Republicii Moldova.

Se remite în adresa Curții Constituționale sesizarea instanței de judecată pentru verificarea constituționalității al art. 35 alin. (3) și anume sintagmei „.....(3) Încheierea instanței de judecată asupra recuzării nu este susceptibilă de a fi atacată....” Cod procedură penală al Republicii Moldova, sub aspectul corespunderii cu prevederile art.4, art.7, art.8, art. 16, art. 20, art. 26, art. 54, art.114, art.119 din Constituția Republicii Moldova.

Încheierea poate fi contestată numai cu fondul cauzei.

Președintele ședinței,

Judecătorul:

Victor Sandu

